

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 03-12-2024
Registratiekenmerk : 202420862
Gemeentebladnr. : 2024/77
Afdeling opsteller : Maatschappelijke ontwikkeling
Bereikbaar onder : 06-13431369 / 06-14433680, inge.tuin@brunssum.nl / sid.plum@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Jaimy van Dijk
Raadsvergadering d.d. : 28-01-2025
Uiterlijke datum :

Aan de raad,

- Onderwerp

Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie- en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028

- Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

Gemeenten zijn verplicht in het kader van de Alcoholwet (artikel 43a) een preventie- en handavingsplan op te stellen. De Alcoholwet heeft als doel om schadelijke gevolgen van alcoholgebruik tegen te gaan en alcohol gerelateerde overlast terug te dringen. Deze wet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet, maar heeft nadrukkelijk raakvlakken met handhaving en veiligheid (overlast openbare ruimte).

De regionale werkgroep Jeugd en Middelen is in 2023 gestart met het proces om te komen tot het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie- en Handhaving Jeugd & Middelen 2025 - 2028. In januari 2024 heeft een eerste brainstormsessie plaatsgevonden, om te komen tot genoemd beleidsplan.

Bij deze sessie waren ca. 15 vertegenwoordigers van gemeenten en (zorg)instellingen aangesloten. Hier werd o.a. de samenhang van alcoholgebruik, drugsgebruik en roken/vapen besproken. Tevens werd het belang van een integrale aanpak om deze problematieken tegen te gaan benadrukt. Naar aanleiding van deze bijeenkomst hebben de samenwerkende gemeenten besloten tot een focusverbreding van jeugd & alcohol naar jeugd- en middelengebruik (te weten: drugsgebruik, alcohol en roken/vapen).

In juni 2024 heeft een tweede brainstormsessie (SWOT-analyse) plaatsgevonden, waar diverse externe partijen bij zijn aangesloten. Denk hierbij aan gemeenten, Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zuid-Limburg, Mondriaan, Trajekt (o.a. jongerenwerk), Maatwerk in Kinderopvang en Partners in Welzijn (MIK en PIW Groep), Regionale Interventie en Expertisecentrum (RIEC), politie, Het Alternatief (Halt) en Zorg- & Veiligheidshuizen. Vanuit deze SWOT-analyse zijn ambities geformuleerd die zijn opgenomen in het voorliggende beleidsplan.

Motivering

De resultaten van het Preventie- en Handavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024, het nalevingsonderzoek 2023, de jeugdmonitor 2023 van GGD Zuid-Limburg en twee dialogen met externe partijen en andere belanghebbenden vormen de basis voor het Preventie- en Handavingsplan Jeugd & Middelen 2025-2028. De adviezen van alle Zuid-Limburgs adviesraden zijn conform de concept reactie verwerkt in het definitieve beleidsplan.

De ambitie van het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025 – 2028 is het middelengebruik bij jongeren onder de 18 jaar zo lang mogelijk te voorkomen en het overmatig gebruik bij jongeren te beperken.

Om deze ambitie te realiseren, stellen we als doel dat er in de periode 2025-2028 een positieve dalende trend zichtbaar is in alcohol- en middelengebruik.

Om deze dalende trend te meten wordt gebruik gemaakt van de cijfers uit de GGD-monitor 2023 jongeren 12-18 jaar, in vergelijking met de nog uit te voeren GGD-monitor in 2027 (www.gezondheidsatlas.nl).

Om de hoofdambitie te bereiken hebben wij samen met professionals (met expertise op het gebied van middelengebruik) onze strategie voor de komende beleidsperiode bepaald. Deze strategie hebben wij vertaald in deelambities:

- Gebruikers van middelengebruik zijn zich bewust van de (gezondheids-)risico's en schadelijke gevolgen van middelengebruik op jongeren en hun (sociale) omgeving.
- Zwaardere zorg wordt voorkomen door in te zetten op eigen regie van de inwoner, vroegsignalering door de sociale omgeving en advies en ondersteuning van professionals.
- Gemeenten dragen gezamenlijk dezelfde boodschap uit, namelijk; (overmatig) middelengebruik heeft negatieve invloed op jongeren onder de 18 jaar en onder de 18 jaar is het gebruik ervan niet toegestaan.
- Sport- en jeugdverenigingen hanteren een middelenbeleid (roken en drugs) en verantwoord alcoholbeleid.
- De de-normalisatie van middelengebruik wordt gerealiseerd door in te zetten op effectieve preventieve interventies.
- Gezamenlijk zetten gemeenten in op risico gestuurde naleving/handhaving en de de-normalisatie van middelengebruik.
- Gemeenten passen regionaal een uniform beleid toe op het gebied van handhaving van middelengebruik.

Bijgaand treft uw raad het volledige Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 aan. In 2025 wordt er gewerkt aan een uitvoeringsplan waarin de monitoring, evaluatie, inwonersparticipatie en concrete interventies nader worden toegelicht.

b. Huidige situatie/probleemstelling

- 31 december 2024 is de einddatum van het Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024. Met het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie- en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 wordt voor de komende 4 jaar voldaan aan de wettelijke verplichting.
- Nog teveel jongeren onder de 18 jaar gebruiken alcohol en middelen zonder kennis te hebben van de schadelijke gevolgen ervan. De Zuid-Limburgse gemeenten willen deze trend keren.

- **Gewenste situatie (WAT?)**

a. Wat willen we bereiken?

De ambitie van het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025 – 2028 is het middelengebruik bij jongeren onder de 18 jaar zo lang mogelijk te voorkomen en het overmatig gebruik bij jongeren te beperken.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)
Preventie-en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024; Djuma 1063612
Focusverbreding in regionaal preventie- en handhavingsplan 2025-2028 Djuma 202408971
2. traject tot dusverre;
 - eind 2023/ begin 2024 heeft een (derde) nalevingsonderzoek plaatsgevonden. Djuma 202462497
 - op 28 mei 2024 heeft ons college van B&W besloten in te stemmen met de focusverbreding jeugd & alcohol naar jeugd en middelengebruik (te weten: drugsgebruik, alcohol en roken/vapen).
 - op 18 januari 2024 en 13 juni 2024 hebben Brainstormsessies Jeugd & Middelengebruik plaatsgevonden.
 - 9 juli 2024 is de SMO-raad van Brunssum gevraagd advies uit te brengen over het (concept) Preventie- en Handhavingsplan Jeugd & Middelen 2025-2028. Advies van de SMO-raad is op 9 september 2024 ontvangen.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W
 1. (gezamenlijk) opstellen van een Zuid-Limburgs uitvoeringsplan Preventie- en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 binnen de kaders van dit door uw raad vast te stellen beleidsplan;
 2. realisatie van het uitvoeringsplan en monitoring van de resultaten.
4. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
N.v.t. , het betreft een wettelijke verplichting conform de Alcoholwet, artikel 43a.

5. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Op basis van dit beleidsplan zal begin 2025 een Zuid-Limburgs uitvoeringsplan worden opgesteld. In dit uitvoeringsplan zal per deelambitie bepaald worden of uitvoering regionaal of lokaal wordt ingevuld. Hierbij kijken we steeds op welke manier we de meeste impact kunnen realiseren. Daarom is ervoor gekozen geen financiële consequenties op te nemen. Het streven is om het uitvoeringsplan zo op te stellen dat realisatie van het uitvoeringsplan past binnen de reguliere middelen die de 16 Zuid-Limburgse gemeenten reeds inzetten.

In 2025 kan aanvullend een beroep gedaan worden op het GALA budget voor Opgroeien in een Kansrijke Omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek (GALA OKO & Vroegsignalering Alcoholproblematiek). Eind 2025 zal bij de tussentijdse evaluatie bekeken worden welke financiële mogelijkheden er dan zijn.

Gemeente Brunssum maakt vanaf 2023 t/m 2025 gebruik van de incidentele middelen vanuit de Brede SPUK, het GALA programma OKO / Vroegsignalering alcoholproblematiek en opgroeien in een kansrijke omgeving.

c. Argumenten en overwegingen

- Gemeenten zijn verplicht, conform artikel 43a van de Alcoholwet, om iedere vier jaar een Preventie- en Handhavingplan alcohol vast te stellen.

De Zuid-Limburgse gemeenten vinden het belangrijk om de gezondheid van inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren. Een aandachtsgebied hierin is het voorkomen van middelengebruik bij jongeren in de leeftijd tot 18 jaar.

Daarom hebben de 16 Zuid-Limburgse gemeenten de handen in elkaar geslagen om, net als het Regionaal Gezondheidsbeleid, een Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025 – 2028 op te stellen.

- Zonder een Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025 – 2028 is er geen basis voor een regionaal en lokaal uitvoeringsplan.

Op basis van dit beleidsplan zal begin 2025 een Zuid-Limburgs uitvoeringsplan worden opgesteld. In dit uitvoeringsplan zal per deelambitie bepaald worden of uitvoering regionaal of lokaal wordt ingevuld.

d. Opties en keuze

- Niet instemmen met dit voorstel houdt in dat de gemeente niet voldoet aan de wettelijke verplichting om iedere vier jaar een preventie- en handhavingplan op te stellen (conform de Alcoholwet, artikel 43a).
- Niet instemmen met dit voorstel impliceert dat de gemeente gehouden is om een lokaal beleidsplan op te stellen.
- Niet instemmen met dit voorstel betekent dat er geen beleidsplan kan worden vastgesteld en hierdoor geen regionaal en lokaal uitvoeringsplan opgesteld kan worden.

Wij stellen uw raad derhalve voor om in te stemmen met het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028.

Bijlagen:

- Collegevoorstel Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028, Djuma 202461272
- Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028, Djuma 202462420
- Concept reactie op adviesraden Zuid-Limburg inzake het advies op het concept Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028, Djuma 202462546
- Bijlage I – Codeboek incl. ingestuurd advies per adviesraad, Djuma 202461229
- Bijlage II – Alle antwoorden incl. antwoordcode, Djuma 202461230
- Nalevingsonderzoek 3.0, Djuma 202462497
- Nalevingsonderzoek 3.0 bijlage totaaloverzicht per gemeente, Djuma 202462498
- Nalevingsonderzoek 3.0 gemeente Brunssum

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester
Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2024/77
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202420862

De raad van de gemeente Brunssum ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 3 december 2024, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:

In te stemmen met het Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 28-01-2025.

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier